ARMENIA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej w Armenii

DPU-WIKP-424/665/2026
10.11.2026

Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia UDSC

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Armenii.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

Wg szacunków Armeńskiego Urzędu Statystycznego, w 2025 - 3 086,6 mln osób.[1]

SKŁAD ETNICZNY

Ormianie - 98,1%, Kurdowie - Jazydzi - 1,1%, Inni - 0,8%.[2]

SKŁAD RELIGIJNY

Chrześcijanie, będący członkami Armeńskiego Kościoła Apostolskiego – 95,2%, inni chrześcijanie – 1,6%, wyznawcy innych religii – 0,9%, ateiści i osoby areligijne – 2,3%.[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Współcześnie Armenia powstała jako niepodległe państwo w 1991 r. w wyniku rozpadu ZSRR. Od czasu powstania przeszła transformację ustrojową od systemu prezydenckiego do demokracji parlamentarnej.[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Pod względem terytorialno-administracyjnym Armenia podzielona jest na 11 prowincji (arm. *marz*): Aragatsotn, Ararat, Armavir (Armawir), Gegharkunik, Kotayk (Kotajk), Lorri, Shirak, Syunik (Sjunik), Tavush (Tawusz), Vayots Dzor, Yerevan (Erywań).[5]

[1] Armstat Statistical Committee Republic of Armenia, Average de jure Population Number, thousand pers.* / 2026, https://www.armstat.am/en/?nid=12&id=11001

[2] CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

[3] CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

[4] CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

[5] CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

Mapa. Podział administracyjny Armenii [6]

[6] Urząd do spraw Cudzoziemców, Polkart, 2025

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Prezydent Armenii jest wybierany przez parlament w tajnym głosowaniu na okres 7 lat. Prezydentem może być każda osoba, po ukończeniu 40-go roku życia, która przez ostatnie sześć lat miała wyłącznie obywatelstwo Armenii i stale zamieszkiwała na terytorium Armenii. Kandydat na prezydenta powinien otrzymać co najmniej jedną czwartą głosów wśród ogólnej liczby deputowanych. Prezydent może sprawować swoją funkcję tylko jedną kadencję (art. 123-127 Konstytucji).[7]

03.03.2022 r. 71 spośród 101 deputowanych wybrało na prezydenta Republiki Armenii **Wahagna Chaczaturiana**, zaproponowanego przez rządzącą partię „Umowa Społeczna". Opozycja parlamentarna nie uczestniczyła w wyborach prezydenta, w ramach protestu przeciwko ekipie rządzącej krajem.[8][9]

RZĄD I PREMIER

Najwyższym organem władzy wykonawczej jest Rząd Republiki Armenii. Zgodnie z prawem Armenii premiera rządu mianuje prezydent, po wcześniejszym wyborze premiera przez armeński parlament. [10]

08.05.2018 r., w następstwie protestów opozycji i osiągniętego później porozumienia między Republikańską Partią Armenii i opozycją, premierem Armenii został reprezentujący mniejszość parlamentarną **Nikol Paszynian**.[11]

18.11.2020 r. premier Nikol Paszynian wziął na siebie odpowiedzialność za wynik sześciotygodniowej wojny (27.09 - 10.11.2020), w wyniku której doszło do znacznych strat terytorialnych na rzecz Azerbejdżanu w Górskim Karabachu (w j. armeńskim: Arcachu). Zapowiedział jednocześnie, że nie złoży dymisji oraz nie zgodzi się na przyspieszone wybory parlamentarne.[12]

25.02.2021 r. doszło do próby wojskowego zamachu stanu, kiedy generałowie wezwali premiera do ustąpienia. Nie zważając na sytuację, N. Paszynian utrzymał się u władzy, jakkolwiek uznał konieczność potwierdzenia legitymacji swoich rządów na drodze przedterminowych wyborów.[13] Po wyborach, które odbyły się 20.06.2021 r. objął funkcję p.o. premiera Armenii, a od 02.08.2021 r. – premiera.[14]

---

7 National Assembly of the Republic of Armenia, Constitution of the Republic of Armenia, 06.12.2015 http://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=5805&lang=eng

8 Kavkaz-uzel.eu, , Ваагн Хачатурян избран президентом Армении, 03.03.2022, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/373810/

9 Hetq.am., Vaagn Khachaturyan stal pyatym prezidentom Armenii, 03.03.2022, https://hetq.am/ru/article/141803

10 National Assembly of the Republic of Armenia, Constitution of the Republic of Armenia, 06.12.2015 http://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=5805&lang=eng

11 Kavkaz-uzel.eu, Пашинян Никол Владимирович, 15.02.2024, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/205141/, , 26.05.2021, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/205141/Parliament.am

12 Ochman K., Premier Armenii obiecuje wstrząsnąć gabinetem i dalej kierować rządem, 18.11.2020, https://kierunekkaukaz.pl/2020/11/18/premier-armenii-obiecuje-wstrzasnac-gabinetem-i-dalej-kierowac-rzadem/

13 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Powojenne rozliczenia. Kryzys polityczny w Armenii, 29.04.2021, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2021-04-09/powojenne-rozliczenia-kryzys-polityczny-w-armenii

14 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Górecki W., Armenia: Kontestowany sukces Paszyniana, 21.06.2021, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2021-06-21/armenia-kontestowany-sukces-paszyniana

We wrześniu 2024 r. rząd ogłosił, że wykryto kolejną próbę zamachu stanu. Aresztowano rzekomych sprawców, którzy mieli działać na zlecenie Federacji Rosyjskiej.[15]

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Władzę ustawodawczą w Armenii sprawuje jednoizbowe Zgromadzenie Narodowe (Parlament) Republiki Armenii (orm.: Azgayin Zhoghov). Parlament Republiki Armenii powinien się składać co najmniej ze 101 deputowanych, obecnie posiada 105 deputowanych.[16] Zgromadzenie Narodowe Republiki Armenii wybierane jest w proporcjonalnym systemie wyborczym, na 5-letnią kadencję (art. 88-93 Konstytucji).[17]

Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się w Armenii 7 czerwca 2026 r. Jak wynika z oficjalnych wyników podanych przez Centralną Komisję Wyborczą 8 czerwca 2026 r., partia premiera Nikola Paszyniana **Umowa Społeczna (Civil Contract)** przy 60% frekwencji uzyskała 49,81% głosów, co pozwoliło jej utrzymać większość mandatów (61) w parlamencie, a tym samym samodzielnie utworzyć rząd i realizować założony przez siebie program polityczny.[18] Na drugim miejscu znalazła się prorosyjska partia (przebywającego w areszcie domowym) rosyjsko-armeńskiego oligarchy Samwela Karapetiana **Silna Armenia** z wynikiem 23,29% głosów poparcia (28 mandatów), zaś na trzecim uplasował się **Blok Armenii** byłego prezydenta Armenii Roberta Koczariana, z wynikiem 9,94% głosów (11 mandatów). Do parlamentu weszli też przedstawiciele czwartej partii oligarchy Gagika Carukiana **Kwitnąca Armenia**, która uzyskała 4% poparcia (5 mandatów).[19][20]

Następne wybory są przewidziane za 5 lat (w 2031 r.).[21]

SYSTEM PRAWNY

System prawa stanowionego jest oparty na kodeksach i ustawach.[22]

15 EurasiaNet: Armenia breaks up alleged Russian-inspired coup attempt, 19.09.2024, https://www.ecoi.net/en/document/2116902.html

16 Politpro.eu, Armenia Wybory parlamentarne 2026: wyniki wyborów, podział mandatów i koalicje, 2026, https://politpro.eu/pl/armenia/wybory/parliament/2026

17 National Assembly of the Republic of Armenia, AMENDMENTS TO THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF ARMENIA, 6.12.2015, http://www.parliament.am/parliament.php?id=constitution&lang=eng

18 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Wybory w Armenii – Paszynian po raz kolejny, 8.06.2026, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2026-06-08/wybory-w-armenii-paszynian-po-raz-kolejny

19 Gazeta Prawna, Policzono wszystkie głosy. Armenia wybrała nowy parlament, 8.06.2026, https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/11259293,policzono-wszystkie-glosy-armenia-wybrala-nowy-parlament.html

20 Fundacja Bałtycka, Wybory parlamentarne w Armenii. Głosowanie zakończone, wyniki wywołały chaos, 9.06.2026, https://fundacjabaltycka.org/wywiady/20260608-11

21 Politpro.eu, Armenia Wybory parlamentarne 2026: wyniki wyborów, podział mandatów i koalicje, 2026, https://politpro.eu/pl/armenia/wybory/parliament/2026

22 CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

KARA ŚMIERCI

Prawo karne w Armenii nie przewiduje stosowania kary śmierci.[23]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

W 2024 r. na terenie Armenii, w wyniku różnych przypadków naruszenia bezpieczeństwa, zginęły 4 osoby (cywile i żołnierze z przygranicznego regionu Sjunik). Z kolei w 2025 r. zanotowane zostały 2 ofiary śmiertelne. Zaś w okresie od 1.01.2026 r. do 24.07.2026 r. zginęła 1 osoba.[24]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo kraju odpowiadają Siły Zbrojne Republiki Armenii. Do ich zadań należy odstraszanie, obrona terytorialna, zarządzanie kryzysowe, pomoc humanitarna i reagowanie na katastrofy. Ich rola w kraju jest niezwykle ważna, w kontekście napięć zewnętrznych, szczególnie z sąsiednim Azerbejdżanem. [25]

Od momentu uzyskania niepodległości (a wcześniej, od 1987 r., jeszcze jako Armeńska Republika Radziecka) Armenia była zaangażowana w konflikt o Górski Karabach i otaczające go obszary. Górski Karabach, będący armeńską enklawą, stanowił de iure część Azerbejdżanu (jako była jednostka autonomiczna w ramach Azerbejdżańskiej SRR), a do niedawna pozostawał de facto pod nieformalnym protektoratem Armenii. Ta ostatnia zapewniała nieuznawanej Republice Górskiego Karabachu (RGK) wsparcie wojskowe oraz reprezentowała ją w negocjacjach pokojowych. Wynegocjowane w 1994 r. zawieszenie broni było regularnie naruszane, przede wszystkim w strefie konfliktu karabaskiego, a sporadycznie także na granicy armeńsko-azerbejdżańskiej.[26][27][28]

We wrześniu 2020 r. wybuchła II wojna karabaska zakończona po sześciu tygodniach kolejnym porozumieniem zawartym 09.11.2020 r.[29][30], które obowiązywało jedynie do 19.09.2023 r., kiedy Azerbejdżan ostatecznie wkroczył do Karabachu.[31] Oddziały

23 AI (Amnesty International), Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/

24 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Number of reported fatalities by country-year, Armenia, 24.07.2026, https://acleddata.com/data-export-tool

25 CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

26 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Eskalacja napięcia w Górskim Karabachu, 28.03.2022, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-03-28/eskalacja-napiecia-w-gorskim-karabachu

27 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Armenia-Azerbejdżan: nowe walki wokół Górskiego Karabachu, 18.11.2021, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2021-11-18/armenia-azerbejdzan-nowe-walki-wokol-gorskiego-karabachu

28 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Wojna czterodniowa w Górskim Karabachu, 06.04.2016, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2016-04-06/wojna-czterodniowa-w-gorskim-karabachu

29 PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Rosyjski rozejm - perspektywy konfliktu o Górski Karabach, 30.11.2020, https://www.pism.pl/file/160a50e5-916e-4fcd-b3d3-1c157adc6561

30 Przegląd Geopolityczny, Nogalski S., Przyczyny wojny o Górski Karabach i jej wyniki, https://przeglad.org/wp-content/uploads/2021/10/XXXVII-04-Nogalski.pdf

31 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K., Trzecia wojna karabaska, 23.09.2023, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-19/trzecia-wojna-karabaska

azerbejdżańskie w ciągu dwóch dni rozbiły siły nieuznawanej Republiki Górskiego Karabachu. W tym samym czasie Ministerstwo Spraw Zagranicznych Armenii bezskutecznie domagało się wypełniania przez wojska rosyjskie w Górskim Karabachu zobowiązań dotyczących zagwarantowania przestrzegania warunków rozejmu. Jednak rosyjski kontyngent pokojowy zajął bierną postawę wobec działań Azerbejdżanu.[32]

28.09.2023 r. separatystyczny prezydent Republiki Górskiego Karabachu - Samwel Szahramanian podpisał dekret rozwiązujący to parapaństwo z dniem 01.01.2024 r. Pomimo incydentów i punktowych oznak sprzeciwu wobec kapitulacji ze strony karabaskich wojskowych, nie posiadali oni zdolności militarnych do prowadzenia symetrycznego oporu względem działań Azerbejdżanu.[33]

Ponadto 24.05.2024 r. Armenia ostatecznie przekazała Azerbejdżanowi cztery sporne wsie w prowincji Tawusz (Baghanis Ayrum, Asagi Eskipara, Heyrimli i Kizilhacili), od ponad trzech dekad kontrolowane przez Ormian.[34][35]

Utrata Karabachu i ucieczka prawie całej społeczności armeńskiej, doprowadziły do całkowitego przeformułowania na nowo systemu bezpieczeństwa w regionie. Armenia od 1992 r. była członkiem prorosyjskiego sojuszu militarnego o nazwie Organizacja Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym, OUBZ (ang.: Collective Security Treaty Organization, CSTO). Jednak od końca 2023 r. przestała brać udział we wspólnych ćwiczeniach i zrezygnowała z obsadzenia kierowniczych stanowisk w tej organizacji, powołując się na fakt, że organizacja nie zapobiegła konfliktowi zbrojnemu o Górski Karabach i siłowemu przejęciu jej przez Azerbejdżan oraz wypędzeniu czy ucieczce stamtąd prawie wszystkich Ormian.[36] W czerwcu 2024 r. premier Armenii Nikol Paszynian zadeklarował plan opuszczenia OUBZ.[37] Rozwiązał także umowę z Federacją Rosyjską, na mocy której rosyjscy oficerowie z FSB wspomagali armeńskich strażników granicznych w przeprowadzaniu kontroli granicznych. Wcześniej w 2024 r. opuścili lotnisko w Erywaniu, a z końcem 2024 r. punkty kontroli na granicy z Iranem. Pozostali jednak nadal rozmieszczeni wzdłuż samej granicy.[38]

Od 20 lutego 2023 r. na terytorium Armenii stacjonuje (już na dłuższe okresy) misja monitorująca EU European Union Monitoring Mission (EUMA).[39] 30 stycznia 2025 r. Rada Unii Europejskiej przedłużyła mandat misji na kolejne dwa lata, tj. od 20 lutego

32 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K., Trzecia wojna karabaska, 23.09.2023, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-19/trzecia-wojna-karabaska

33 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K., Koniec Górskiego Karabachu. Polityczne trzęsienie ziemi na Kaukazie Południowym, 28.09.2023, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-28/koniec-gorskiego-karabachu-polityczne-trzesienie-ziemi-na-kaukazie

34 OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Azerbejdżan 2024: zawrót głowy od sukcesów, 04.06.2024, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2024-06-04/azerbejdzan-2024-zawrot-glowy-od-sukcesow

35 Politico, Hayden J., Armenia agrees to return 4 villages to Azerbaijian, 20.04.2024, https://www.politico.eu/article/armenia-agree-return-4-village-azerbaijan/

36 TVP Wilno, Armenia planuje opuszczenie prorosyjskiego sojuszu militarnego OBUZ, 13.06.2024, https://wilno.tvp.pl/78069884/armenia-planuje-opuszczenie-prorosyjskiego-sojuszu-militarnego-oubz

37 TVP World, Armenia to quit Russia-led millitary alliance amid escalating tensions with Russia, 13.06.2024, https://www.tvp.pl/tvpworldcom/kategorie/politics/armenia-to-quit-russialed-military-alliance-amid-escalating-tensions-with-moscow/78071635

38 The Jamestown Foundation, Azerbaijan Seeks End to EU Mission in Armenia as Pashinyan Offers Border Compromise, 16.01.2025, https://jamestown.org/program/azerbaijan-seeks-end-to-eu-mission-in-armenia-as-pashinyan-offers-border-compromise/

39 The Jamestown Foundation, Azerbaijan Seeks End to EU Mission in Armenia as Pashinyan Offers Border Compromise, 16.01.2025, https://jamestown.org/program/azerbaijan-seeks-end-to-eu-mission-in-armenia-as-pashinyan-offers-border-compromise/

2025 r. do 19 lutego 2027 r. W ramach tego mandatu misja zatrudniła 166 pracowników międzynarodowych i 59 pracowników lokalnych, którzy są rozmieszczeni po armeńskiej stronie granicy z Azerbejdżanem. Siedziba główna EUMA znajduje się w Ełgnadzorze, a sześć baz operacyjnych znajduje się w Ełgnadzorze, Dżermuku, Martuni, Kapanie, Goris i Iżewanie. Misja posiada również biuro łącznikowe w Erywaniu. EUMA jest rozmieszczona i działa wyłącznie na terytorium Armenii uznanym przez społeczność międzynarodową.[40] W kwietniu 2026 r. UE zdecydowała o skierowaniu do Armenii dwuletniej Misji Partnerstwa UE (European Union Partnership Mission, EUPM), której zadaniem jest zwiększenie odporności Armenii na zagrożenia zewnętrzne. Niezależnie od wcześniej uzgodnionego wsparcia UE w ramach Planu na rzecz odporności i rozwoju (270 mln euro) oraz przewidywanych inwestycji w ramach Global Gateway (2,5 mld euro) Armenia uwzględniona została w Europejskim Instrumencie na rzecz Pokoju (European Peace Facility, EPF), skąd ma otrzymać 30 mln euro na broń nieśmiercionośną.[41]

Dnia 13 marca 2025 r. Armenia i Azerbejdżan ogłosiły zakończenie uzgadniania tekstu porozumienia pokojowego, a 8 sierpnia 2025 r. w Waszyngtonie szefowie MSZ obu państw parafowali treść tego porozumienia. Natomiast premier Armenii N. Paszynian i prezydent Azerbejdżanu I. Alijew oraz prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Płn. D. Trump podpisali w tym samym czasie (w Waszyngtonie) deklarację pokojową. W dokumencie mowa jest o potrzebie kontynuacji działań na rzecz przyszłego porozumienia pokojowego, normalizującego relacje armeńsko-azerbejdżańskie, oraz o woli odblokowania szlaków komunikacyjnych, w tym spornej trasy łączącej zasadniczą część Azerbejdżanu z eksklawą nachiczewańską przez terytorium Armenii. Droga ta ma funkcjonować w ramach projektu o nazwie „Szlak Trumpa na rzecz Międzynarodowego Pokoju i Dobrobytu" (Trump Route for International Peace and Prosperity, TRIPP), a zasady użytkowania tej trasy/drogi mają zostać ustalone we współpracy pomiędzy Armenią a USA przy ewentualnym udziale stron trzecich. Wg ekspertów, **podpisana deklaracja waszyngtońska nie jest równoznaczna z porozumieniem pokojowym**, które zakończyłoby trwający od końca lat 1980-tych konflikt pomiędzy Armenią a Azerbejdżanem. Za to przybliża perspektywę zawarcia porozumienia pokojowego między Armenią i Azerbejdżanem, choć konkretny termin jego podpisania nie jest znany. Warunkiem podpisania go przez władze Azerbejdżanu jest zmiana preambuły do Konstytucji Armenii, w której znajduje się wzmianka nt. Górskiego Karabachu, co Azerbejdżan odbiera jako kwestionowanie jego integralności terytorialnej. Władze Armenii nie wykluczają poprawek do ustawy zasadniczej, ale wymaga to czasu i zachowania procedur (m.in. przeprowadzenia referendum w Armenii). Armenia i Azerbejdżan nie nawiązały i do tej pory nie utrzymują ze sobą stosunków dyplomatycznych.[42]

W październiku 2025 r. prezydent I. Alijew ogłosił, że Azerbejdżan zniósł blokadę gospodarczą z Armenią, tj. wszystkie ograniczenia (obowiązujące od 1989 r.) na tranzyt towarów do Armenii i że do końca 2028 r. planuje otwarcie tzw. korytarza

[40] EU Mission in Armenia, About European Union Mission in Armenia, 01/03.2025, https://www.eeas.europa.eu/euma/about-european-union-mission-armenia_en?s=410283

[41] OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Gorecki, Armenia przed wyborami: między Rosją a Zachodem, 3.06.2026, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2026-06-03/armenia-przed-wyborami-miedzy-rosja-a-zachodem#_ftn5

[42] OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Gorecki, Deklaracja waszyngtońska: bliżej pokoju na Kaukazie Południowym, 12.08.2025, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-08-12/deklaracja-waszyngtonska-blizej-pokoju-na-kaukazie-poludniowym

zangezurskiego, czyli szlaku drogowego i kolejowego biegnącego przez Armenię i łączącego zasadnicze terytorium Azerbejdżanu z eksklawą nachiczewańską.[43]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Brak jest informacji wskazujących na to, aby w Armenii obowiązywało obecnie ustawodawstwo specjalne typu: stan wojenny, operacja specjalna, godzina policyjna itp.

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2024 r. w Armenii w wyniku incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa śmierć poniosły 2 osoby cywilne. Z kolei w 2025 r. zanotowane zostały 2 ofiary śmiertelne. Zaś w okresie od 1.01.2026 r. do 24.07.2026 r. zginęła 1 osoba.[44]

W ogólnie dostępnych źródłach, nie było informacji czy ofiarami śmiertelnymi z powodu incydentów dot. naruszenia bezpieczeństwa w 2025 i 2026 r. były osoby cywilne.

Do incydentów dot. naruszenia bezpieczeństwa w latach 2024-2025 najczęściej dochodziło we wschodnich regionach przygranicznych (granica Armenii z Azerbejdżanem), tj. w Sjuniku i Gegharkuniku.[45]

Jak natomiast wynika z danych projektu organizacji pozarządowej Global Change Data Lab (powiązanej z brytyjskim Uniwersytetem w Oxfordzie), o nazwie „Our World in Data", w latach 2024-2025 w Armenii nie było ofiar śmiertelnych wśród ludności cywilnej, jak i żołnierzy, spowodowanych konfliktem zbrojnym.[46]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W chwili obecnej na terytorium Armenii nie występują tego typu zagrożenia.

[43] OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Gorecki, Azerbejdżan znosi blokadę tranzytu do Armenii: krok w stronę trwałego pokoju, 22.10.2025, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-10-22/azerbejdzan-znosi-blokade-tranzytu-do-armenii-krok-w-strone-trwalego

[44] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Number of reported fatalities by country-year, Armenia, 24.07.2026, https://acleddata.com/data-export-tool

[45] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Armenia, data: 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

[46] Our World in Data, Civilian and combatant deaths in armed conflicts based on where they occurred, Armenia 2025 https://ourworldindata.org/grapher/civilian-and-combatant-deaths-in-armed-conflicts-based-on-where-they-occurred?tab=table&time=latest

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2024 r. do 24 lipca 2026 r. na terenie Armenii nie odnotowano działalności nielegalnych partyzanckich ugrupowań zbrojnych.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2024 r. do 24 lipca 2026 r. na terenie Armenii nie odnotowano działań zbrojnych o charakterze odwetowym, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Obecnie w Armenii nie notuje się zagrożeń humanitarnych, związanych z konfliktem zbrojnym.

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W okresie od początku 2024 r. do 24 lipca 2026 r. na terenie Armenii nie odnotowano zdarzeń o charakterze terrorystycznym.

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W okresie od początku 2024 r. do 24 lipca 2026 r. na terenie Armenii nie odnotowano zdarzeń takich jak: pozaprawne egzekucje, uprowadzenia i pogromy.

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Prawo do zgromadzeń jest w Armenii prawnie zagwarantowane, ale niekonsekwentnie przestrzegane w praktyce.[47]

W kwietniu 2024 r. władze Armenii osiągnęły porozumienie z Azerbejdżanem w sprawie procesu wytyczania granic i zobowiązały się przekazać Baku cztery części spornego terytorium (4 wioski), co wywołało protesty w kraju, które trwały kilka tygodni. Ich uczestnicy żądali rezygnacji premiera N. Paszyniana i podania się rządu do dymisji. Miejscowo dochodziło do starć z policją, pod koniec maja zatrzymano 196 osób.[48][49] W dniu 12.06.2024 r. doszło do kolejnej fali protestów, po stwierdzeniu przez N. Paszyniana, że traktat pokojowy z Azerbejdżanem jest bliski ukończenia. Antyrządowe protesty, między innymi pod przywództwem arcybiskupa Kościoła Armeńskiego Bagrata Galstanjana, przed budynkiem parlamentu w czerwcu 2024 r. zakończyły się starciami z policją, która używała granatów ogłuszających.

[47] Freedom House, Freedom in the World 2025, Armenia, 2025, https://freedomhouse.org/country/armenia/freedom-world/2025

[48] Associated Press, Protests shut streets in Armenia capital, roads in other parts to demand the prime minister to resign, 27.05.2024, https://apnews.com/article/armenia-protests-azerbaijan-b33bedefe0c25aaae54957ad5141be92

[49] France 24, Tousands Rally in Armenia in protests at Azerbaijan land transfer, 27.05.2024, https://www.france24.com/en/europe/20240527-anti-government-protests-in-armenia-over-azerbaijan-land-transfer

W rezultacie ok. 100 osób, w tym policjanci, odniosło obrażenia. Podobna liczba osób została aresztowana.[50][51]

W 2025 r. dochodziło do protestów gromadzących liczne grupy uchodźców z Karabachu, jak np. w marcu 2025 r. kiedy demonstrowali w Erywaniu, protestując przeciwko dyskryminacji, domagali się od rządu Armenii obrony ich prawa do bezpiecznego powrotu do ojczyzny na arenie międzynarodowej i utrzymania wypłat socjalnych, w tym dodatków mieszkaniowych.[52]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Na terenie Armenii istnieją struktury quasi-mafijne, jednak działalność takich grup pozostaje ograniczona. Wiadomo, że niewielkie gangi podzielone na oddzielne klany lub bractwa (zwane „akhperutyuns") kontrolują część stolicy Erywania, ale raporty wskazują na spadek liczby ich członków od 2018 roku.[53]

Podmioty powiązane z państwem pozostają jednymi z najbardziej wpływowych grup przestępczych w Armenii, jednak ich wpływy zmniejszyły się również w ostatnich latach w wyniku wysiłków rządu na rzecz zwalczania korupcji. Niemniej jednak uważa się, że działalność przestępcza ma miejsce na wszystkich szczeblach państwa. Powiązania między organami ścigania a drobnymi przestępcami na szczeblu lokalnym są również powszechne z powodu przekupstwa. Na wysokim szczeblu armeńska elita polityczna i jej krewni są, wg dostępnych informacji, również zaangażowani w kilka rynków przestępczych, w tym handel bronią, narkotykami, dzikimi zwierzętami, pranie pieniędzy, nielegalne wydobycie surowców naturalnych i inne praktyki korupcyjne. Niektóre sektory biznesowe zostały skartelizowane lub częściowo zmonopolizowane i oddane w ręce polityków, w szczególności firmy zajmujące się towarami, takimi jak: cukier, mąka i napoje alkoholowe. Grupy przestępcze pochodzące z sąsiadującego z Armenią Iranu są zaangażowane w transgraniczny handel heroiną, narkotykami syntetycznymi i w mniejszym stopniu kokainą.[54]

W ostatnich latach w Armenii poważnym problemem stała się cyberprzestępczość. Organy rządowe stały się celem ataków oprogramowania szpiegującego i przestępców chcących wykorzystać słabe punkty w infrastrukturze publicznej i prywatnej kraju. Ataki te są często motywowane politycznie, a ich źródłem bywają inne kraje (np. Azerbejdżan, Rosja). Jednak cyberataki na poziomie międzynarodowym są również generowane z Armenii.[55]

50 Freedom House, Freedom in the World 2025, Armenia, 2025, https://freedomhouse.org/country/armenia/freedom-world/2025

51 Anadolou Agency, 101 people injured during anti-government protests in Armenia, 13.06.2024, https://www.aa.com.tr/en/world/101-people-injured-during-anti-government-protests-in-armenia/3249365

52 Radio Svoboda/Free Europe, Thousands Of Karabakh Armenians Protest In Yerevan, 30.03.2025, https://www.azatutyun.am/a/33364015.html

53 Global Organized Crime Index, Armenia 2025, https://ocindex.net/country/armenia

54 Global Organized Crime Index, Armenia 2025, https://ocindex.net/country/armenia

55 Global Organized Crime Index, Armenia 2025, https://ocindex.net/country/armenia

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Każda osoba przebywająca legalnie na terytorium Republiki Armenii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i wyboru miejsca zamieszkania. Osoby te mają także prawo do wyjazdu z terytorium Armenii i swobodnego wjazdu/powrotu na terytorium Republiki Armenii. Prawo do swobodnego przemieszczania się może zostać ograniczone tylko poprzez wprowadzenie odpowiednich aktów prawnych - w celach zapewnienia bezpieczeństwa państwa, zapobieżenia lub badania przestępstwa, zapewnienia ochrony porządku publicznego, zapewnienia zdrowia i moralności lub zasadniczych praw i wolności innych osób. Prawo obywateli do wjazdu na terytorium Republiki Armenii nie podlega ograniczeniu (art. 40 Konstytucji).[56]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Z ogólnie dostępnych źródeł informacji wynika, że od końca lat 1990-tych aktywność społeczeństwa armeńskiego w zakresie wewnętrznej migracji znajduje się na niskim poziomie (w porównaniu z migracją zewnętrzną). Rocznie wewnątrz kraju przemieszcza się ok. 3,8-4,4 tys. osób: z wiejskich rejonów do miejskich i z mniejszych miasteczek do większych miast. Wpływ na podejmowanie decyzji o wewnętrznej migracji mają m.in.: trudna sytuacja ekonomiczna w miejscu zamieszkania, bezrobocie, korupcja i brak perspektyw na polepszenie warunków życia.[57] W Armenii raczej nie ma fizycznych ograniczeń w przemieszczaniu się, a główne drogi na ogół są przejezdne.[58]

Odsetek ludności miejskiej w Armenii wynosi 63,7%, zaś współczynnik urbanizacji – 0,23%, przy czym widać dominujący status stolicy kraju Erywania, który liczy sobie ponad 1 mln mieszkańców. Giumri, drugie co do wielkości miasto, liczy zaledwie 200 tys. mieszkańców.[59]

WEWNĘTRZNI UCHODŹCY

Praktycznie wszyscy Ormianie zamieszkujący Górski Karabach (stanowiący *de iure*, a od września 2023 r. także *de facto* terytorium Azerbejdżanu), opuścili ten region.[60] Wg danych z końca 2024 r., w Armenii było zarejestrowanych 115 388 uchodźców z Górskiego Karabachu, którzy uciekli/byli eskortowani z Górskiego Karabachu do Armenii przez korytarz laczyński od grudnia 2022 r. do września 2023 r. (dołączyli oni

[56] National Assembly of the Republic of Armenia, Constitution of the Republic of Armenia, https://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=1&lang=eng

[57] E-CIS.Info, Миграционная ситуация в Республике Армения за 2020 год, https://e-cis.info/cooperation/3782/91016/

[58] Gov.pl, Polska w Armenii, Informacje dla podróżujących, brak daty publikacji, https://www.gov.pl/web/armenia/informacje-dla-podrozujacych

[59] CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

[60] UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Armenia Emergency Refugee Response Inter-Agency Update 31 October – 7 November 2023, https://reliefweb.int/report/armenia/armenia-emergency-refugee-response-inter-agency-update-31-october-07-november-2023

do około 26 704 osób, które zostały wysiedlone od czasu wznowienia tego konfliktu w 2020 r.). 26 października 2023 r. na mocy specjalnego dekretu władze Armenii przyznały tym uchodźcom z Górskiego Karabachu ochronę czasową na okres jednego roku, po czym 17 października 2024 r. przedłużyły ją do 31 grudnia 2025 r. Prawie 76% populacji uchodźców mieszka w Erywaniu i w okolicznych regionach: Kotajk, Ararat i Armawir.[61] Wg informacji z lutego 2026 r., ochrona czasowa dla Ormian karabachskich, którzy jeszcze nie uzyskali obywatelstwa Armenii, jest nadal przedłużana bez indywidualnej oceny azylowej. Umożliwia im to dalsze legalne przebywanie w Armenii.[62]

Wielu z tych uchodźców, szczególnie mieszkających w odległych i odizolowanych społecznie regionach (np. przy granicy z Azerbejdżanem) wymaga specjalistycznych usług przeznaczonych dla osób o szczególnych potrzebach (osoby starsze i samotne), zwłaszcza w zakresie zdrowia psychicznego i pomocy psychospołecznej.[63]

Uchodźcy są narażeni na wielowymiarowe ubóstwo ze względu na duże swoje potrzeby, zwłaszcza ci, którzy są w grupie podwyższonego ryzyka, w tym samotne kobiety, dzieci (w tym dzieci bez opieki i dzieci w separacji), osoby z przewlekłymi schorzeniami, a także osoby niepełnosprawne i nosiciele wirusa HIV, LGBTQI+ i osoby starsze. Wymagają one wsparcia we wdrożeniu do systemów krajowych. Największym wyzwaniem jest zapewnienie im środków do życia, w tym uzyskania narzędzi wspierających, godnej pracy i zwiększenia bezpieczeństwa ekonomicznego, a także dostępu do niedrogich mieszkań.[64]

Zgodnie z ww. prawem, osoby, którym przyznano czasową ochronę, są oficjalnie uznawane za uchodźców i są uprawnione do korzystania ze swoich praw wynikających z przepisów dotyczących uchodźców, w tym konwencji międzynarodowych, takich jak Konwencja Genewska dotycząca statusu uchodźców z 1951 r.[65][66]

Władze Armenii we współpracy z UNHCR i międzynarodowymi darczyńcami kontynuowały pomoc dla uchodźców karabachskich również w kolejnych latach. I tak 15 czerwca 2024 rząd wprowadził program bonów mieszkaniowych dla osób przesiedlonych i uchodźców z Górskiego Karabachu, oferujący zwiększoną pomoc w wysokości od 2 do 5 mln AMD (od ok 5 tys. do ok.12 tys. USD) na osobę, w zależności od regionu, w którym dany beneficjent planował kupno mieszkania lub domu. Najważniejszym warunkiem przystąpienia do programu było posiadanie obywatelstwa Armenii.[67] Do lutego 2026 r. 4404 Ormian karabachskich uzyskało

61 UNICEF, UNICEF Armenia Humanitarian Situation Report No. 19 (Year-End) - 31 December 2024, 7.02.2025, https://reliefweb.int/report/armenia/unicef-armenia-humanitarian-situation-report-no-19-year-end-31-december-2024

62 Council of Europe, Commissioner for Human Rights, Memorandum on the human rights of Karabakh Armenians displaced to Armenia, 02.2026, https://rm.coe.int/memorandum-on-the-human-rights-of-karabakh-armenians-displaced-to-arme/48802c1839

63 UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), UNHCR-US Embassy joint field visit to refugees in Gegharkunik province, 27.08.2024, https://www.unhcr.org/am/en/29689-unhcr-us-embassy-joint-field-visit-to-refugees-in-gegharkunik-province.html

64 UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Armenia Refugee Response Plan, October 2023 – March 2024, https://data.unhcr.org/en/documents/details/103868

65 UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Armenia Emergency Refugee Response Inter-Agency Update, 20 October – 30 October 2023, https://reliefweb.int/report/armenia/armenia-emergency-refugee-response-inter-agency-update-20-october-30-october-2023

66 Armenpress, Armenia grants Temporary Protected Status to forcibly displaced persons in Nagorny Karabakh, 26.10.2023, https://armenpress.am/eng/news/1122869.html

67 USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Armenia, 12.08.2025, https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/armenia/

certyfikaty mieszkaniowe uprawniające ich do państwowego wsparcia finansowego na zakup mieszkania. [68]

Jak wynika z raportu Komisarza ds. praw Człowieka Rady Europy, który złożył wizytę w Armenii na początku 2026 r., w ciągu ostatnich dwóch lat (od 2024 r.) liczba Ormian z Karabachu, którzy otrzymali obywatelstwo Armenii wzrosła pięciokrotnie. Do lutego 2026 r. ponad 20 tys. Ormian z Karabachu otrzymało obywatelstwo na podstawie złożonych wniosków, w porównaniu z 10 659 w sierpniu 2025 r. i 4400 w listopadzie 2024 r. Ponadto 8850 dzieci otrzymało obywatelstwo armeńskie w związku ze statusem ich rodziców. Według władz Armenii, żaden z wniosków o obywatelstwo, jaki został złożony przez uchodźców armeńskich z Karabachu, nie został odrzucony.[69]

UCHODŹCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Obecnie nie odnotowuje się masowych migracji obywateli Armenii do krajów sąsiednich, które byłyby spowodowane sytuacją bezpieczeństwa. Armenia ma jednak długą historię migracji, zarówno dobrowolnych, jak i przymusowych. Jej duża diaspora jest zróżnicowana i rozproszona po całym świecie. Bardzo zróżnicowane szacunki sugerują, że diaspora armeńska może liczyć od 5 do 9 milionów osób, kilkukrotnie przewyższając liczbę Ormian mieszkających w Armenii. Ormianie od starożytności tworzyli społeczności za granicą, gdzie przodowali jako rzemieślnicy, kupcy, jak również pracując w innych zawodach.[70]

W XX wieku miało miejsce kilka fal migracji Ormian. W następstwie ludobójstwa Ormian z 1915 r. w Turcji setki tysięcy ocalałych uciekło do społeczności na Kaukazie (w tym dzisiejszej Armenii), w Libanie, Syrii, Iranie, Europie i Rosji oraz założyło nowe społeczności w Afryce i obu Amerykach.[71] Pod koniec lat 1940-tych władze ZSRR deportowały tysiące Ormian (z sowieckich republik Armenii, Gruzji, Azerbejdżanu i Kraju Krasnodarskiego) na Syberię (ob. tomski i Kraj Ałtajski).[72]

Po uzyskaniu przez Armenię niepodległości w 1991 r., konflikt z Azerbejdżanem, spowolnienie gospodarcze i wysokie bezrobocie skłoniły setki tysięcy Ormian do poszukiwania lepszych możliwości ekonomicznych, przede wszystkim w Rosji, ale także w Stanach Zjednoczonych, krajach byłego Związku Radzieckiego i Europie. Kiedy gospodarka armeńska stała się bardziej stabilna pod koniec lat dziewięćdziesiątych XX w., emigracja na stałe zwolniła, ale Ormianie nadal szukali tymczasowej pracy sezonowej w Rosji. Przekazy pieniężne, które rodziny otrzymują od krewnych pracujących za granicą, mają kluczowe znaczenie dla armeńskich gospodarstw domowych i gospodarki kraju.[73]

[68] Council of Europe, Commissioner for Human Rights, Memorandum on the human rights of Karabakh Armenians displaced to Armenia, 02.2026, https://rm.coe.int/memorandum-on-the-human-rights-of-karabakh-armenians-displaced-to-arme/48802c1839

[69] Council of Europe, Commissioner for Human Rights, Memorandum on the human rights of Karabakh Armenians displaced to Armenia, 02.2026, https://rm.coe.int/memorandum-on-the-human-rights-of-karabakh-armenians-displaced-to-arme/48802c1839

[70] CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

[71] CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

[72] Radio Svoboda, "Эти люди пришли, чтоб швырнуть нам в лицо наш патриотизм". О сталинской депортации армян в Сибирь, 14.06.2024, https://www.sibreal.org/a/o-stalinskoy-deportatsii-armyan-v-sibir/32991800.html

[73] CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

PODSUMOWANIE

Armenia jest krajem o ustroju demokracji parlamentarnej.

W kraju tym nie jest orzekana ani wykonywana kara śmierci.

Na terenie Armenii nie toczy się obecnie żaden konflikt zbrojny.

Na terytorium Armenii przebywają uchodźcy z Górskiego Karabachu. Zarejestrowani uchodźcy otrzymali ochronę czasową najpierw na rok, a potem na kolejne lata oraz pomoc humanitarną. Mogą też ubiegać się o obywatelstwo Armenii i ich wnioski raczej nie są odrzucane.

Największym wyzwaniem dla władz armeńskich jest zapewnienie tym uchodźcom mieszkań oraz bezpieczeństwa ekonomicznego w Armenii.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie", „dyskryminacja", „konflikt" itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

.

BIBLIOGRAFIA

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Armenia, data: 01.01.2023-12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

2. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Number of reported fatalities by country-year, Armenia, 24.07.2026, https://acleddata.com/data-export-tool

3. AI (Amnesty International), Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/

4. Anadolou Agency, 101 people injured during anti-government protests in Armenia, 13.06.2024, https://www.aa.com.tr/en/world/101-people-injured-during-anti-government-protests-in-armenia/3249365

5. Armenpress, Armenia grants Temporary Protected Status to forcibly displaced persons in Nagorny Karabakh, 26.10.2023, https://armenpress.am/eng/news/1122869.html

6. Armstat Statistical Committee Republic of Armenia, Average de jure Population Number, thousand pers.* / 2026, https://www.armstat.am/en/?nid=12&id=11001

7. Associated Press, Protests shut streets in Armenia capital, roads in other parts to demand the prime minister to resign, 27.05.2024, https://apnews.com/article/armenia-protests-azerbaijan-b33bedefe0c25aaae54957ad5141be92

8. CIA World Factbook Archive, Armenia, 2025, https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/AM

9. Council of Europe, Commissioner for Human Rights, Memorandum on the human rights of Karabakh Armenians displaced to Armenia, 02.2026, https://rm.coe.int/memorandum-on-the-human-rights-of-karabakh-armenians-displaced-to-arme/48802c1839

10. E-CIS.Info, Миграционная ситуация в Республике Армения за 2020 год, https://e-cis.info/cooperation/3782/91016/

11. EU Mission in Armenia, About European Union Mission in Armenia, 01/03.2025, https://www.eeas.europa.eu/euma/about-european-union-mission-armenia_en?s=410283

12. EurasiaNet: Armenia breaks up alleged Russian-inspired coup attempt, 19.09.2024, https://www.ecoi.net/en/document/2116902.html

13. France 24, Tousands Rally in Armenia in protests at Azerbaijan land transfer, 27.05.2024, https://www.france24.com/en/europe/20240527-anti-government-protests-in-armenia-over-azerbaijan-land-transfer

14. Freedom House, Freedom in the World 2025, Armenia, 2025, https://freedomhouse.org/country/armenia/freedom-world/2025

15. Fundacja Bałtycka, Wybory parlamentarne w Armenii. Głosowanie zakończone, wyniki wywołały chaos, 9.06.2026, https://fundacjabaltycka.org/wywiady/20260608-11

16. Gazeta Prawna, Policzono wszystkie głosy. Armenia wybrała nowy parlament, 8.06.2026, https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/11259293,policzono-wszystkie-glosy-armenia-wybrala-nowy-parlament.html

17. Global Organized Crime Index, Armenia 2025, https://ocindex.net/country/armenia

18. Gov.pl, Polska w Armenii, Informacje dla podróżujących, brak daty publikacji, https://www.gov.pl/web/armenia/informacje-dla-podrozujacych

19. Hetq.am., Vaagn Khachaturyan stal pyatym prezidentom Armenii, 03.03.2022, https://hetq.am/ru/article/141803

20. Kavkaz-uzel.eu, , Ваагн Хачатурян избран президентом Армении, 03.03.2022, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/373810/

21. Kavkaz-uzel.eu, Пашинян Никол Владимирович, 15.02.2024, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/205141/, , 26.05.2021, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/205141/Parliament.am

22. National Assembly of the Republic of Armenia, AMENDMENTS TO THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF ARMENIA, 6.12.2015, http://www.parliament.am/parliament.php?id=constitution&lang=eng

23. National Assembly of the Republic of Armenia, Constitution of the Republic of Armenia, 06.12.2015 http://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=5805&lang=eng

24. National Assembly of the Republic of Armenia, Constitution of the Republic of Armenia, https://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=1&lang=eng

25. Ochman K., Premier Armenii obiecuje wstrząsnąć gabinetem i dalej kierować rządem, 18.11.2020, https://kierunekkaukaz.pl/2020/11/18/premier-armenii-obiecuje-wstrzasnac-gabinetem-i-dalej-kierowac-rzadem/

26. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Armenia-Azerbejdżan: nowe walki wokół Górskiego Karabachu, 18.11.2021, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2021-11-18/armenia-azerbejdzan-nowe-walki-wokol-gorskiego-karabachu

27. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Azerbejdżan 2024: zawrót głowy od sukcesów, 04.06.2024, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2024-06-04/azerbejdzan-2024-zawrot-glowy-od-sukcesow

28. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Eskalacja napięcia w Górskim Karabachu, 28.03.2022, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-03-28/eskalacja-napiecia-w-gorskim-karabachu

29. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Górecki W., Armenia: Kontestowany sukces Paszyniana, 21.06.2021, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2021-06-21/armenia-kontestowany-sukces-paszyniana

30. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Powojenne rozliczenia. Kryzys polityczny w Armenii, 29.04.2021, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2021-04-09/powojenne-rozliczenia-kryzys-polityczny-w-armenii

31. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K., Koniec Górskiego Karabachu. Polityczne trzęsienie ziemi na Kaukazie Południowym, 28.09.2023, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-28/koniec-gorskiego-karabachu-polityczne-trzesienie-ziemi-na-kaukazie

32. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K., Trzecia wojna karabaska, 23.09.2023, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-19/trzecia-wojna-karabaska

33. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Gorecki, Armenia przed wyborami: między Rosją a Zachodem, 3.06.2026, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2026-06-03/armenia-przed-wyborami-miedzy-rosja-a-zachodem/_ftn5

34. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Gorecki, Azerbejdżan znosi blokadę tranzytu do Armenii: krok w stronę trwałego pokoju, 22.10.2025, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-10-22/azerbejdzan-znosi-blokade-tranzytu-do-armenii-krok-w-strone-trwalego

35. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Gorecki, Deklaracja waszyngtońska: bliżej pokoju na Kaukazie Południowym, 12.08.2025, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-08-12/deklaracja-waszyngtonska-blizej-pokoju-na-kaukazie-poludniowym

36. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Wojna czterodniowa w Górskim Karabachu, 06.04.2016, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2016-04-06/wojna-czterodniowa-w-gorskim-karabachu

37. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Wybory w Armenii – Paszynian po raz kolejny, 8.06.2026, https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2026-06-08/wybory-w-armenii-paszynian-po-raz-kolejny

38. Our World in Data, Civilian and combatant deaths in armed conflicts based on where they occurred, Armenia 2025 https://ourworldindata.org/grapher/civilian-and-combatant-deaths-in-armed-conflicts-based-on-where-they-occurred?tab=table&time=latest

39. PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Rosyjski rozejm - perspektywy konfliktu o Górski Karabach, 30.11.2020, https://www.pism.pl/file/160a50e5-916e-4fcd-b3d3-1c157adc6561

40. Politico, Hayden J., Armenia agrees to return 4 villages to Azerbaijian, 20.04.2024, https://www.politico.eu/article/armenia-agree-return-4-village-azerbaijan/

41. Politpro.eu, Armenia Wybory parlamentarne 2026: wyniki wyborów, podział mandatów i koalicje, 2026, https://politpro.eu/pl/armenia/wybory/parliament/2026

42. Przegląd Geopolityczny, Nogalski S., Przyczyny wojny o Górski Karabach i jej wyniki, https://przeglad.org/wp-content/uploads/2021/10/XXXVII-04-Nogalski.pdf

43. Radio Svoboda/Free Europe, Thousands Of Karabakh Armenians Protest In Yerevan, 30.03.2025, https://www.azatutyun.am/a/33364015.html

44. Radio Svoboda, "Эти люди пришли, чтоб швырнуть нам в лицо наш патриотизм". О сталинской депортации армян в Сибирь, 14.06.2024, https://www.sibreal.org/a/o-stalinskoy-deportatsii-armyan-v-sibir/32991800.html

45. The Jamestown Foundation, Azerbaijan Seeks End to EU Mission in Armenia as Pashinyan Offers Border Compromise, 16.01.2025, https://jamestown.org/program/azerbaijan-seeks-end-to-eu-mission-in-armenia-as-pashinyan-offers-border-compromise/

46. TVP Wilno, Armenia planuje opuszczenie prorosyjskiego sojuszu militarnego OBUZ, 13.06.2024, https://wilno.tvp.pl/78069884/armenia-planuje-opuszczenie-prorosyjskiego-sojuszu-militarnego-oubz

47. TVP World, Armenia to quit Russia-led millitary alliance amid escalating tensions with Russia, 13.06.2024, https://www.tvp.pl/tvpworldcom/kategorie/politics/armenia-to-quit-russialed-military-alliance-amid-escalating-tensions-with-moscow/78071635

48. UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Armenia Emergency Refugee Response Inter-Agency Update 31 October – 7 November 2023, https://reliefweb.int/report/armenia/armenia-emergency-refugee-response-inter-agency-update-31-october-07-november-2023

49. UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Armenia Emergency Refugee Response Inter-Agency Update, 20 October – 30 October 2023, https://reliefweb.int/report/armenia/armenia-emergency-refugee-response-inter-agency-update-20-october-30-october-2023

50. UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Armenia Refugee Response Plan, October 2023 – March 2024, https://data.unhcr.org/en/documents/details/103868

51. UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), UNHCR-US Embassy joint field visit to refugees in Gegharkunik province, 27.08.2024, https://www.unhcr.org/am/en/29689-unhcr-us-embassy-joint-field-visit-to-refugees-in-gegharkunik-province.html

52. UNICEF, UNICEF Armenia Humanitarian Situation Report No. 19 (Year-End) - 31 December 2024, 7.02.2025, https://reliefweb.int/report/armenia/unicef-armenia-humanitarian-situation-report-no-19-year-end-31-december-2024

53. Urząd do spraw Cudzoziemców, Polkart, 2025

54. USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Armenia, 12.08.2025, https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/armenia/